

ONDERGRONDSE WOELMUIS EN AARDMUIS OP ZUID-BEVELAND?

G. F. WILMINK.

In April 1950 ontving ik van de heer B. J. J. R. Walrecht te Biezelinghe een groot aantal, ± 150 stuks, braakballen van Ransuilen, *Asio otus* (L.), welke hij in het begin van die maand verzameld had in een boomgaard ± 1 km ten Z.O. van Abbeekinderen op Zuid-Beveland. Een groep van negen Ransuilen had daar gedurende enige tijd een roestplaats in de pruimebomen.

Dit alleen was al een aardige waarneming, want Ransuilen zijn op Zuid-Beveland zeldzame doortrekkers, in het voorjaar meestal in Maart en de eerste helft van April. Soms overwinteren er ook wel kleine troepjes, zoals bv. van half December 1945 tot half Februari 1946 te Goes. ¹⁾

Het onderzoek van de braakballen leverde echter enkele merkwaardigheden op, die wel de moeite waard zijn om te vermelden. Ik laat daartoe hier eerst het gedetailleerde overzicht volgen van de prooidieren, waarvan de onverteerde resten (schedeltjes, kaakjes e.d.) in de braakballen werden aangetroffen:

Bospitsmuis, <i>Sorex araneus</i> L.	1 ex.
Aardmuis, <i>Microtus agrestis</i> (L.)	1 ex.
Veldmuis, <i>Microtus arvalis</i> (Pall.)	259 ex.
Ondergrondse Woelmuis, <i>Pitymus subterraneus</i> (De Selys Longchamps)	4 ex.
Bosmuis, <i>Apodemus sylvaticus</i> (L.)	29 ex.
Huismuis, <i>Mus musculus</i> (L.)	4 ex.
Vink, <i>Fringilla coelebs</i> L.	18 ex.
Huisemus, <i>Passer domesticus</i> (L.)	18 ex.
Groenling, <i>Chloris chloris</i> (L.)	5 ex.
Ringmus, <i>Passer montanus</i> (L.)	6 ex.
Kneu, <i>Carduelis cannabina</i> (L.)	3 ex.
Putter, <i>Carduelis carduelis</i> (L.)	1 ex.
Geelgors, <i>Emberiza citrinella</i> (L.)	1 ex.
Spreeuw, <i>Sturnus vulgaris</i> (L.)	1 ex.

? Veldleeuwerik, <i>Alauda arvensis</i> L.	2 ex.
Ongedetermineerde insectenetende vogeltjes	3 ex.
Geelgerande waterkever, <i>Dytiscus marginalis</i> L.	1 ♂ en 1 ♀

In de eerste plaats zien we hier weer bevestigd dat Ransuilen, in tegenstelling met Kerkuilen, vrijwel geen spitsmuizen eten. Het zijn echte woelmuizenjagers. Bij hun nachtelijke jachtpartijen hebben deze Ransuilen voor Zuid-Beveland nu twee zeer merkwaardige vangsten gedaan nl. de Ondergrondse woelmuis en de Aardmuis. De eerste is bekend uit oostelijk Zeeuws-Vlaanderen ²⁾ en uit Limburg en Noord-Brabant ³⁾, de tweede komt op vele plaatsen in ons land voor en is in Zeeland vastgesteld op Tholen, Schouwen en Zeeuws-Vlaanderen. ²⁾

Toch heb ik achter de titel van deze mededeling nog een vraagteken gezet en wel om de volgende reden. Het betreft hier braakballen van *doortrekkende vogels in het voorjaar*. Het zou dus mogelijk kunnen zijn, dat op de roestplaats op Zuid-Beveland braakballen „gelost” zijn van prooivangsten van zuidelijker gelegen gebied, in dit geval Zeeuws-Vlaanderen, waar beide genoemde woelmuizen niet zeldzaam zijn. Nu is het wel bekend, o.a. uit onderzoek van vuurtorenslachtoffers, dat de meeste vogels met een lege maag trekken, maar hoe het daarbij met Ransuilen gesteld is, is nog een open vraag.

Een tweede mogelijkheid zou kunnen zijn, dat van de troep Ransuilen er enkele bij hun nachtelijke tochten de Westerschelde overgestoken zijn en prooidieren op Zeeuws-Vlaams gebied gevangen hebben.

¹⁾ Zie „Avifauna van Zuid-Beveland” door D. A. Vleugel, J. A. M. Warren en G. F. Wilmink, *Ardea* 36, 1 (1948).

²⁾ G. F. Wilmink, *D. L. N.* 52, 37 (1949).

³⁾ A. Schreuder, *Zoöl. Med.* 25, 239 (1945).

X: Roestplaats van de ransuilen.

De kortste afstand van de roestplaats (zie fig., X) tot de Schelde is ± 3 km en die tot Zeeuws-Vlaanderen ± 9 km. Deze af-

stand is naar mijn mening te groot om aan de genoemde mogelijkheid enige waarschijnlijkheid te geven. Gezien ook de gevangen vogels, typisch voor een biotoop van boomgaarden en aangrenzend bouwland, is het veel waarschijnlijker dat de Ransuilen in de naaste omgeving van hun roestplaats gejaagd hebben.

Ik meen dus voorlopig wel aan te mogen nemen, dat behalve de in grote meerderheid op Zuid-Beveland voorkomende Veldmuizen, ook enkele Ondergrondse woelmuizen en Aardmuizen te vinden zijn. Wat dat betreft zouden de negen Ransuilen ons voor de Nederlandse fauna dus weer wat nieuws geleerd hebben.

VRAGEN EN KORTE MEDEDELINGEN

Pinguins. Naar aanleiding van een vraag in „Vragen en korte mededelingen” in het Maartnummer van De Levende Natuur over het voorkomen van pinguins langs de Belgische kust, zou ik er op willen wijzen dat het betreffende krantenberichtje zeer waarschijnlijk op een foutieve waarneming berust.

Geen enkele pinguin-soort is ooit in deze contrée waargenomen. Alle berichten over het voorkomen van deze vogels in Europa dient men met een korreltje zout te nemen. In de regel blijken het zeekoeten of alken te zijn geweest, die men voor pinguins heeft aangezien. Mochten het echter inderdaad pinguins geweest zijn, dan zijn deze afkomstig van een dieren-transport en dus ontsnapte vogels geweest.

JAN P. STRIJBOS.

Wilde eend. Op 19 Maart werd reeds een Wilde eend met 8 jongen waargenomen op de Hatertse vennen bij Hatert.

Arnhem.

W. THIJSSEN.

Zwarte zee-eend. Bij de Blauwe Kamer, een uitgebaggerde plas even ten westen van Wageningen, werd 4 Maart een ♂ Zwarte zee-eend gevonden, kennelijk geslagen door een roofvogel. Zijn er meer van zulke waarnemingen gedaan? Meestal leven Zwarte zee-eenden

op zee, ze komen in ieder geval niet in het binnenland.

Arnhem.

W. THIJSSEN.

Houtworm. Het Houtinstituut T.N.O. verzoekt om medewerking bij het verzamelen van materiaal voor een onderzoek over levenswijze en bestrijding van houtworm.

Toezending van hout of triplex, aangetast door de gewone houtworm *Anobium punctatum* de G., door *Lyctus*-soorten of door andere houtboorders, zal zeer op prijs worden gesteld. Verzendkosten worden desgewenst vergoed.

Houtinstituut T.N.O.

Lange Kleiweg 5, Rijswijk.

Postadres: Postbus 49, Delft.

Boommarter. Op 2 April stopte een politieauto voor mijn deur en vroegen de agenten mij of ik hun ook kon zeggen wat voor dier er in de wagen lag. Ze hadden het 's morgens overreden toen het over de weg glipte om het bos in te schieten. Bij onderzoek bleek het een ♂ Boommarter te zijn, waarschijnlijk een jong exemplaar, want hij was nog niet behoorlijk op kleur. Het Asser bos blijkt dus toch nog Boommarters te herbergen en we willen hopen dat ze er blijven, ook al met het oog op de eekhoornplaag.

Assen.

J. M. A. KROES.